

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vso leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravištvo ne osira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se računajo po 8 nov vrasca v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo Piazza Caserma št. 2. Odpete reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je moč.

Isterski absolutisti.

Glavno načelo parlamentarizmu in konstitucionalizmu je: vladanje veščine. Načelo veščine primerno je prikrojen tudi pri nas v Avstriji ves parlamentarni stroj, in to tako v deželni zborih kakor v državnem zboru.

Menda hujše krivice ne bi nam mogel kedo učiniti, nego to, ako bi nam očital, da smo nazadnjaki, hrepeneči po srednjoveških ustanovah, nasprotni novodobni moderni državi ter ustavni obliki vladanja. Ne, to nismo. Toda naše menenje je, da treba o parlamentarizmu soditi — kakor o vsaki drugi stvari — objektivno, to je: naglašati moramo z vso odločnostjo njega solinčne strani, zajedno pa priznavati temne strani, kjer jih zapazimo.

In res ima naš parlamentarizem obilo senčnih strani in le njega nedostatkom so po večini na rovaš zapisati narodnostni boji, pretresujoči državo našo in krivice, dogajajoče se slovanskim narodnostim. Kričeč nedostatek naše ustave in pomanjkljivost našega parlamentarizma kažeta se uprav v istini, da v Avstriji vlada odločna manjšina, dočim se morajo slovanski narodi, sestavljajoči veliko večino tostranske polovice avstrijske države, z vsemi silami boriti za enakopravnost; nekateri med njimi celo za najprimitivnejše pravice v šoli in uradu. Osnovni naši zakoni sicer niso toliko slabi in mi bi le želeli, da se izvedejo do skrajnih posledic, ali parlamentarizem naš je na jedni strani tako obnemogel nasproti vladi, da vsaka vlada izvaja ustavno določila, kakor ona sama hoče — na drugi strani pa tako zasnovan sbok krivičnih volilnih redov, da je le karikatura tega, kar bi moral biti. Ako že velja konstitucionalizmu načelo, da v parlamentu vladaj večina, je pa absolutno potrebno, da večina v parlamentu bōdi tudi verni izraz večine prebivalstva. Ako ni tako, je parlamentarizem le karikatura in slepilo: lep naslov za smrdljivo blago.

Toda: mi se sploh ne moremo povsem spoprijazniti z navidezno pravilnim

načelom večine, ker iz njega kali neprestano in doledno nebrojno krivice. Kakor obsojamo v privatnem in meščanskem življenju, ako močnejši hoče brezobzirno tretji šibkejšega, kakor se protivimo onemu, ki bi v zasebnem življenju hotel uveljaviti srednjeveško „pravico močnejšega“ (Faustrecht), tako smatramo mi za hudo krivico in obžalujemo, da je prišlo to načelo do veljave v našem parlamentarnem življenju. Kajti duh v resnici moderne države — in ne le navidez — je le ta: da smo vsi jednaki, da privoščimo jednake pravice tudi manjšini s tem, da jo poštujemo povsodi primerno nje številu.

Različni dogodki in pojavi pričajo nam, da nismo osamljeni s tem svojim menenjem o „načelu večine“. Vsi razsodni možje priznavajo krivico, izvirajočo iz skrajnega izvajanja načela večine. V dunajskem parlamentu čuli smo že čisto govorniki o „Schutz der Minoritäten“, po vsej česko-nemški spravi vleče se kakor rudeča nit — se-li pri tem vsi udeleženci odkriti ali ne, je drugo uprašenje in ne spada tu sem — uprašenje, kako varovati krivic manjšine v deželnem zboru, pri raznih javnih zavodih in v socialnem življenju; osobito se to varstvo naglašajo glede šolstva manjšin po jezikovno mešanih okrajih. Krivico absolutnega izvajanja „načela večine“ pripoznavajo posredno tudi naš osrednji parlament, kakor razni deželni zbori s tem, da v različne odseke volijo večje ali manjše število zastopnikov manjšine, da morejo ti možje varovati svoje in svojih somišljenikov stališče.

Kaj sledi iz tega? Naravno le to, da treba šibkejšega braniti pred krepkejšim in da ima šibkejši istotako pravico do življenja, kakoršna ima krepkejši.

Vsi deželni zbori klanjajo se tej resnici in potrebi — seveda nekateri v najmanjši in do čela nedostatni meri — le gospōdi, gospodujoči v dvorani sv. Frančiška v Poreču, videlo se je potrebno, da si postavi letos na glavo krono grde brutalnosti in skrajne brezobzirnosti. Gospōdi tej velja ostudno načelo: dokler imaš moč v svojih rokah, izkoristuj jo do skrajnih

nost grajali,“ reče šaleč se kralj, odhod svoj naznanivši. Vzlane, poda gospoj roko, rekoč: „Z Bogom, gospa, Vaše ribe dišale so mi izvrstno, in Vaša britka odkritosrčnost bila je razveseljujoče dejanje.“

„Najlepša hvala, gospod kralj,“ pristavi gospa. „Jaz že vem, da se me imenuje odurno gostilničarko Fischbachsko, in da tudi Veličanstvo sedaj meni, moja odurnost je najneokusnejša priprava, pa to je meni vsejedno. Tako, kakor sem, me vendar potrebujejo, kdor ne more moje slike prenašati, naj pa zunaj ostane. — Če je pa gospodu kralju kaj na tem, pošteno, odkritosrčno besedo slišati, in resnico, katera je podložnim pri srcu, blagovoli naj priti do mene, povem mu odkrito in brez srama v obraz; menim tudi, če se kralj po božjej milosti imenuje, naj tudi proti svojim podložnim tako ravna, da vidijo v njem božjo milost. Bog Vas obvari zdrave, gospod kralj; pozdravite ljubeznjivo gospo doma, sme že malo ponosna biti, pri tem pa dobrotljiva, potem že pojde, saj je kraljica. Tudi gospice princezinje pozdravljam jaz in moja Micika najsrčneje, če

meji, in če si tudi pri tem otežiš dušo svojo z legijoni krivic na škodo tistemu nesrečnežu, kojega tilnik je podlaga težki tvoji peti.

Čitateljem našim je že znano, da je italijanska večina v deželnem zboru isterskem letos izključila slovansko manjšino iz vseh odsekov. Kdor pozna bitstvo našega deželnozbornskega stroja, ta ve, kaj to pomeni, ta ve, da se manjšini s tem roke zvezane in da nikakor ne more tako razviti svojega delovanja, kakor bi je bila izvestno razvila, da so imeli nje zastopniki priliko, udeleževati se posvetovanj v odsekih. Prvič moramo to obžalovati se slovanskega stališča deželnozbornskega manjšine, a še bolj pa se stališča koristi vse dežele — torej tudi italijanskega dela prebivalstva —, kajti prvi parlamentarci v Evropi pripoznali in naglašali so potrebo opozicije v vsaki skupščini in neki angleški državnik je celo rekel, da bi si sam ustvaril opozicijo, ako bi je ne bilo. To je čisto jasno. Kontrola in nadzorovanje sta povsodi potrebna, kjer posamičniki gospodarijo z imetjem mnogih drugih, kamo-li da ne bi bila potrebna v takem zastopu, kakoršen je deželni zbor, kjer razmerno malo število mož tako rekoč odločuje usodo jedne cele dežele, kjer se upravljajo — seveda po izvrševalnem organu deželnega zbora: deželnem odboru — različni zakladi, kjer je skrbeti za mnogostranske interese vse dežele v pravem, izobraževalnem in gospodarskem obziru. Deželnemu zboru je naloga skrbeti za enakomerni razvoj šolstva po vseh okrajih, pospeševati gospodarski napredek dežele z širjenjem pouka v kmetijstvu, s potrebnimi ukrepi proti elementarnim in drugim neugodam, se boljšanjem potrebnih občil itd., itd. Naloga deželnim zborom je še vedno — vzlic temu, da so izgubili dokaj veljave vsled uvedanja neposrednih volitev v državni zbor — jako velika in tudi odgovornost onih, ki odločujejo v teh zastopih. Če kje drugje, je kontrola tu potrebna. In koliko koristi lahko strogo in vestno nadzorstvo, in vladajoča gospoda bi si je morala sama želeli v oči gled toliki odgovornosti,

žele kedaj dobre ribe jesti in dobro vino piti, oglaš naj se pri nas, vselej nam bodo dobrodošle. Zdravstvijte gospod general in Vi gospod adjunkt! Nič ne zamerite!“

Ne boj se, stiska roke vsem, in spremi visoke goste do vrat.

Tu jo dregne Micika, opozorivši jo na kupček zlatov, kateri leže pri kraljevem krožniku na mizi. Gospa Lizika zleti k mizi, pograbi zlate, stiska jih v roke adjutantu, kateri jej je bil najbliže in pravi: „Gostilničarjem v Fischbachu se ne plačuje, kadar jim je čast, postreči svojemu kralju. To nas ne uboža!“

„Ljuba gospa!“ reče kralj, „vendar ne bode te zahtevali, da bi mi zastonj jedli Vaše ribe in pili Vaše pivo?“

„Zakaj pa ne?“ odvrne gospa — „li ne je kralj leto za letom iz naših žuljev, iz naših — — —“

„Nebeški gospod,“ reče kralj „glejmo, da brž odrinemu, če ne bode mo morali še lepe reči slišati. Z Bogom, gospa! Če nočete Vi vzeti denarja, ostane naj Miciki

sloneči na nje ramah. Dobro nadzorstvo ima vsikdar to dobrodejno posledico, da oni, na kojih teži odgovornost, tem previdnejše in vestnejše vrše svojo dolžnost.

Gospōda v deželnem zboru isterskem ne poznajo te resnice in tacih obzirov, ampak izvajajo načelo večine do njega skrajnih pogubnih posledic. Da tako izvajanje znači že samo po sebi veliko „krivico“, naglašali smo že gori, a krivica je tem gorostasnejša, ako pomislimo, da je ta večina le izrodek nezdravih naših razmer, da ta večina zastopa manjšino in da manjšina, prezirana na nečuden način, zastopa večino. S postopanjem večine žaljeni niso le poslanci manjšine, ampak žaljena je večina prebivalstva, ker se jo ne poštevata niti v toliko, kolikor se drugod poštevajo manjšine.

Gospōda menda ne čutijo velike svoje odgovornosti, meneči, da so oni absolutni gospodarji v deželi in nikomur odgovorni za svoje čine. Ali se pa morda boje kritike in javnosti? So-li morda poslancem manjšine za to zaprli pot do raznih odsekov, da ne bi poslednji dobili v roke podatkov, s kojimi bi bili mogli primerno osvetiti pred svetom „uzorno gospodarstvo“ oblastne gospōde?

Bodisi-že kakor hoče: čin večine v deželnem zboru poreškem znači, da gospoda vzlic svoj „čviti culturi“, vzlic bahanju, da so superijorno pleme, še danes ne pojmi potrebe poštene opozicije in po takem ne pojmi tudi duha pravega parlamentarizma. Ne, oni naravnost zanikujejo parlamentarizem, kajti njihov čin je čin trdega strankarskega absolutizma. In zato jih po vsej pravici nazivljamo — absolutiste.

Samo gledajo naj, da se jim kedaj ne bode vračalo z jednako mero.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Debata, vršivša se v deželnem zboru Kranjskem dne 8. t. m. o

Vašej kot ženitni dar, tega nam ne sme odreči. Če bodeš kedaj ljubi otrok, prosil kaj za svoj zaklad, prošnja Tvoja gotovo ne bo brezuspešna. Le pridi v mesto!“

„Ogibala se bode mesta, gospod kralj! Nikdar ne bom pustila otroka svojega v Vašo Sodomo in Gomoro.“ —

„Morda vendar!“ zakliče smehljuje se kralj. „Z Bogom ljubeznjivi otrok! Z Bogom vsi!“ prikloni se še enkrat ljubeznjivo iz voza, kateri zgine takoj proti Aurdorfu. Ko izgine tudi drugi voz, bil je na enkrat prostor pred hišo prazen, vse je šlo zopet po starem tiru; Ivan le se še dolgo ni mogel načuditi, videti kralja brez žezla in brez krone; isto tako gostilničar nad pogumom svoje soproge in hčere.

Micika preštevala je sedaj veselih lic prejete zlate, kajti ti bodo zmanjšali učni čas njenega Toneta in mu oživili upanje na hitro nameščenje.

Gostilničarka slovela je pa tudi od slej po svojih ribah in svojej odurnosti.

PODLISTEK.

Gostilničarkina odurnost.

Humoreska (po Gravenreuthu) prosto prevel Rudolf Dolenc.

IV.

(Konec).

„Kje so pa naši slugi?“ vpraša kralj; „ti se morajo tudi okrepečati, skrbite za nje, gostilničar!“

„Je že vse preskrbljeno, Veličanstvo gospod kralj!“ poprime gospa; v navadnej sobi so in imajo dvakrat večo skledo rib, kakor je ta, piva, kruha, prašuta in vsega, kar je hiša premogla. Ivan skrbi za nje. Mislite li gospod kralj, da bi jaz brezpotrebno toliko časa zunaj ostala? Dvajset rib je bilo treba očistiti in pripraviti, to ne gre tako hitro, kakor bi z rokava stresel.“

„Sprevidim, prositi bodem moral gospo pa jaz odpuščenja, da sem bil tako malo moder, da smo jo klicali, nadlegovali in žalili pri delu ter njeno nenavzoč-

ustnem poročilu finančnega odseka glede učnih knjig za slovenske narodne in srednje šole, bila je zelo značilna glede na „kurz“ merodavnih kranjsko-slovenskih poslancev. Preneprijetno našemu narodnemu napredku zvenele so izjave nekega odličnega slov. poslanca, a za danes nočemo pisati komentara.

V deželni zboru Gornjeavstrijskem vsprejeli so odsekov predlog, izjavljajoč, da se je kršila ustava, ker se v letu 1891. niso sklicali deželni zbori; predlog izraža nado, da se deželni zbor še enkrat skliče v tem letu. Namestnik Puthon je oporekal trditvi, da se je rušila ustava.

Deželni zbor Tirolski. Poslanca Chini in Inania doposlala sta prošnji za dopust, v katerih izjavljata, da nameravata vdeležiti se le obravnavanj, tikajočih se verskih zadev, kar pa ne soglašajo s poslovnim redom, kakor je trdil deželni glavar.

Uravnava valute namerjati avstrijska in ogerska vlada zaresno izvršiti v kratki dobi. Obojestranska ministra, dr. Steinbah in dr. Weckerle, shajata se v Budapešti ali na Dunaju, da bi se združila o glavnih točkah, in posvetovala sta se že tudi z avstro-ogersko banko. Sklicali so v 8. dan marca tudi posebno enketo, sestavljeno iz raznovrstnih členov; ta enketa odgovori na stavljena ji vprašanja. Že sedaj je gotovo, da se spremeni naša valuta ali denarna veljava v zlato veljavo. Zlato pada jednoto ali mero, in srebro bode ali bi imelo biti vsled tega bolj ali manj le blago nasproti zlati veljavi. Srebro bode gotovo še v rabi, ali srebrni denar bodo morali kovati tako, da bode odgovarjal bolj po imenu določeni ali nominalni vrednoti, nego dolej. Ne ve se še, kako velika bode zlatna jednota, recimo pa da bi bil zlat goldinar: v tem slučaju bode ali bi moral biti srebrni goldinar večji ali po čistem, va-nj zlitim srebru teži, nego sedanji goldinar. Kajti srebro je sedaj ceneje, nego je bilo, ko se je določila veljava sedanjemu srebrnemu goldinarju. Iz tega pa sledi, da dolg, ki ga je napravil kdor si boji, n. p. država, pred leti v srebru, bi se ne imel poplačevati s srebrnimi goldinarji, ki se bodo kovali odlej, ampak z manjšo vrednostjo, s približno tako, kakoršno je imel srebrni goldinar tedaj, ko se je napravil dotični dolg. Važno je torej, kako se odločiti obojestranski vladi v tem pogledu, kako vrednost bo imel v resnici novi srebrni goldinar nasproti zlatemu goldinarju. Židovski denarni monopolisti bodo gledali, da bi za državi ali drugim izposojeni denar, tudi če ne bi bil zlat, dobili kar možno vrednost zlata. V obče se je bati, da bodo stari dolžniki vsled preustrojene valute na izgubi pri povračanju dolgov; upniki pa ravno toliko na dobičku. Dobički za državo in in državljane pa bodo v tem, da dobi denar vsled zlate veljave stalno vrednost za znotraj in na zunaj. Vprašanje o valuti, kakor se vidi, je tudi publicistom premalo jasno; zato ima židovska žurnalistika, v službi židovskega kapitala, toliko laži posel v dosezanju specijalnih interesov tega kapitala. — Podatke te smo posneli po „Slov. Svetu“. Dodati nam je le, da se je enketa v Budimpešti zaključila. Ta enketa izjavila se je soglasno za zlato veljavo ter za polovico goldinarja kod jednote. Enketa meni, da ne bode težko dobiti potrebno množino zlata.

Gouvernerjem na Reki je imenovan grof Bathany.

V državnem zboru Ogorskem izjavil je ministerski predsednik Szapary, da je zveza z Avstrijo koristna obema deloma. V politički nalogi obeh držav ni razločka; materialne in gospodarske koristi nas sicer vežejo na vzhod, ali vsa preteklost sili nas, da gremo se „Zapadom“. — Tako gosp. Szapary; mi pa menimo, da je za nas veliko važnejša sedanost in žnjo zvezani gospodarski interesi, nego-li temna preteklost. Sicer pa ni res, da nas

preteklost veže z „Zapadom“, kajti uprav Ogerska imela je v preteklih časih veliko več dotike z Vzhodom, nego-li se Zapadom. Za to našo trditev govore potoki prelite krvi.

Vnanje države.

Srbska skupština rešila je proračun. Dogovori vlade se vodijo radikalne stranke radi preosnove kabineta se zaključeni. Misli se v obče, da predloži ministerski predsednik Pašić že v bodočem tednu regentom novo ministersko listo. — Ker se na Srbskem često dogajajo požari iz maščevanja, predložil je minister za notranje zadeve Pašić skupštini postaven načrt, določujoč, da so občine solidarno povezane, plačati odškodnino.

Rumunska poslanska zbornica izvolila je bivšega ministerskega predsednika Manu predsednikom.

DOPISI.

Iz Kanala, dne 6. marca 1892. [Izv. dogis]. Pomagajmo si sami in Bog nam bode tudi pomagal. Zdravo telo, dobra volja in veselje do dela premagajo vsako oviro.

Mi na Kanalskem tožimo vedno, da se nam slabo godi, ker se nam davki vedno vekšajo, dočim nam je čisto odrekel oni pridelek, s katerim bi lahko zboljšali naše sedanje stanje. V resnici so nam čisto odrekle naše vinske trte.

A radi tega ne smemo obupati. Kdor ima zemljišče za to in veselje do dela, si lahko ravno s tem pridelkom v malo letih zopet opomore. Seveda, samo po sebi ne pride nič. Stare trte treba izruti, ter zasaditi nove. In naše občine po soški dolini — Morske, Deskla, Anhovo, Gorenjavas, Avče, Ročinj in Ajba — imajo prav primerna zemljišča za nasajanje trt, koje bi donšale obilno pridelka. Kdor bi si hotel pomagati v tem pogledu, obrne naj se kar naravnost do gosp. dra. Golmajerja v Kanalu. Ta gospod je nasadil okolo 20.000 trt raznih vrst.

Gosp. dr. Golmajer je prvi in edini v kanalskem okraju, ki nam je pokazal pravo pot, koje moramo nastopiti glede zasajanja novih vinskih trt. Okopal je pusto, še ne obdelano zemljišče, pobral kamenje iz njega ter zasadil vanje žlahtne trte. Lep pridelek poplačal mu je v malo letih trud in stroške. Stare trte dal je izruti ter na njih mesto zasaditi nove. V ta namen naročil si je mladike iz tujih krajev in raznih vrst: merlot, berdur, pigne, bordeaux, sv. Laurent, burgundec itd. itd. Vse te trte dajejo obilen in zgoden pridelek. Kdor je le imel priliko pokušati ta vina, čudil se je njih moči in žlahtnemu okusu. Gosp. dr. Golmajer ima še vedno na prodaj svoja vina. Kdor želi dobrega črnega vina, naj se le obrne do njega.

Rojakom svojim svetujem torej, naj se le zatečejo k imenovanemu gospodu, kajti zagotovim jih, da je vedno pripravljen iti vsakoteremu na roko; on vam preskrbi mladike, ter vas pouči, kako jih treba zasajati po novem sistemu. Nikar ne kupujte mladik od raznih lažljivih sleparjev-lahomov, ampak zaupajte rajše domačinu! Slušajte moj svet in uverjen sem, da mi boste hvaležni. V vinogradu dra. Golmajerja se lahko prepričate o času trgatve, kako je v soški dolini še mogoče dobiti denar za davke in druge dolžnosti.

Ako pridelamo doma dovolj dobrega vina, tudi naši krčmarji ne bodo prisiljeni kupovati v tujini ponarejena vina.

Različne vesti.

Njeg. Veličanstvo presvetli cesar došel je v Miramar učeraj zjutraj ob 8. uri 55 minut.

Žalostno vest prinesli so tržaški časopisi z Reke. 30 letni mladenič dr. E.

Barčić, sin odličnega hrvatskega rodoljuba, se je minolo nedeljo na Trstati nekako nedostojno izrazil o veteranskem društvu na Reki proti njega predsedniku Schaedle-u. Zadnji klical ga je na dvboj, ki se je vršil na avstrijskih tleh z samokresi. Dr. Barčić padel je od krogelje smrtno zadet, in je umrl kmalu potem, ko so ga prinesli na očetov dom. Obžalujoči ta čin, izražamo užaljenemu očetu svoje najiskrenejše sožalje na zgubljenem edincu, ki je padel kot žrtva srednjoveške institucije. Vsevišji boji mu milostljiv v tamkašnjem življenju.

Tržaški mestni svet imel je pred sinočnjem svojo sejo. Navzočih je bilo 46 svetnikov. Prva točka dnevnega reda je bil predlog municipalne delegacije, da se pomnoži osebje konceptnih uradnikov in sicer: a) za jednega asesorja z letno plačo 2000 gl. in stanarino 500 gl.; b) jednega koncipista z 1200 gl. in 300 gl. stanarino; c) jednega adjunkta z 900 gl. in 200 gl. stanarino in d) jednega praktikanta z adjutumum letnih 600 gl. — Nadalje pravi predloga, da se prvim 6 asesorjem plače vrede nastopno: I. 2700 gl., II. 2400, III. in IV. 2300, V. in VI. 2200 gl. Ob tem predlogu unela se je jako živahna debata. Prvi se je oglašil dr. d'Angeli nasvetujoč, da se osnujete dve novi asesorski mesti ter jedno mesto koncipista. Debate se je udeležilo voš odbornikov. Spadoni se je izjavil za predlog d'Angelija zahtevajoč, da se II. predlog municipalne delegacije odloži, dokler se ne bode obravnavalo o povišanju plač vsem magistratnim uradnikom. Čudno pri tej debati je bilo to, da se je poročevalac Gandusio izneveril svojemu lastnemu navetu ter se pridružil predlogu d'Angelija. Slednjič se je vsprejel predlog municipalne delegacije z veliko večino. Ker je bilo že pozno (1/2 10. ure zvečer) zaključil je predsednik sejo. Zadeva slovenske šole torej ni prišla na vrsto. Najbrže pride v prihodnji seji.

V Kotoru zmagala je pri občinskih volitvah, vršivših se te dni, hrvatska stranka proti združenim Srbom in Italijanom. Udeležba je bila ogromna, kakor še nikdar. — Ker obžalujemo bratski prepir mej dvema jugoslovanskima plemenoma, vztrajali smo dosedaj na čisto objektivnem stališču, to je, molčali smo o njihju prepirih, dobro vedoči, da je nekoliko krivde na tej, nekoliko pa na oni strani. Da se pa danes veselimo zmage hrvatske stranke — in veselimo se je iskreno —, so krivi le Srbi sami, kajti to se ne da nikakor opravičiti, da se vežejo z najhujšimi nasprotniki svoji narodnosti radi diferenc, nastalih mej brati, koja nesporezumljenja so čisto notranja zadeva obeh plemen.

Povišanje plač je točka, ki je sedaj na dnevnem redu v Avstriji. Nedavno je državni zbor sprejel predlog, da se državnim uradnikom zadnjih treh vrst dovoli draginska doklada vkupnih 1 milijon gl., kar je pa gosposka zbornica zopet znižala na 500.000. Država imela je vsakakor dober namen pomagati nižim uradnikom. Vse drugači se pa godi v Trstu. Ker se uradnikom v stekleni kolibi predobro godi, tako, da od samega veselja visocih dohodkov pobirajo kopita v blaženo Italijo, kamor se jim dajo radi posebnih zaslug še posebna priporočila, predložila je mestna delegacija v pred sinočnji seji načrt, da se številu brezpotrebni uradnikov na magistratu pomnoži. To pa samo konceptnih uradnikov, ki imajo do 2500 ili 3000 letne plače; zadnja naj bi se tem še povišala v tem, ko so nižji uradniki slabše, a vendar predobro plačani za posel, ki jim je poverjen. S povišenjem uradnikov — poslušnih kreatur — se bode brez dvojbe zmanjšal deficit v mestnem proračunu! Evo zopet izglednega gospodarstva magistratnih Salamonov.

Javna skladišča v novi luki so tržaški občini in trgovinski zbornici menda več na škodo nego na korist. Kakor znamenja ka-

žejo, ne vspeva posebno to podjetje, menda donese celo izgubo. Čudno je pa, da o zgubi ničesar v javnost ne pride po tržaških listih, pač pa se semtertje čita kaka novica v dunajski „Fr. Presse“, koje manj liberalni listi hitro poberejo ter prinesejo svojim bralcem kot pogreto jed. Naravno je tudi, da o slabem gospodarstvu in neugodnih razmerah navadno molče „Il Piccolo“, „L'Indipendente“ in „Cittadino“, kajti ne marajo pisati o gospodi, ki jim jelom polni jasli. Uzrok slabim gmotnim razmeram družbe za javna skladišča iskati je pred vsem v previsoko odmerjeni najemini, kajti za prostor 5 metrov visokosti, kamor se spravi 1800 kg. blaga, plačuje se javnim skladiščam ukupe od 12 gl. 40 kr. do 15 gl. 84 kr. na leto, t. j. samo za jeden četvorni meter prostora, v tem ko se vdobé v mestu še boljša skladišča za 2—3 gl. na leto. Razlika ta je prevelika in tržaški trgovec si rajši prevzame vsa bremena in nadzorstvo v skladiščih v mestu, nego da bi si poiskal primerne prostora v novi luki. Tudi takozvana fakinaža ali pristojbina za težake v javnih skladiščih je previsoka, radi česar si trgovci iščejo na vsak način olajšav ter se ogibljejo visokim troškom, v tem ko so skladišča na Reki polna in vsa najeta. Javna skladišča, ako se njih uprava ne zboljša, bodo vsakakor mnogo škodila podjetju samemu, naureč tržaški občini in trgovinski zbornici, kakor tudi trgovini Trsta, za čije povzdigo so se pravo za pravo osnovala. Našim ljudem ni z javnimi skladišči veliko pomagano, kajti le malo je pri njih kruha, ker boljše mesta so popolnjena po „laških“ Tržačanih in, kakor smo poročali minolo leto, od uprave same nam ne veje ugoden veter, kajti začetkom so nekda slovenskim delavcem prepovedali slovenski govoriti, koji sklep ni mogel biti bolj nespameten in krivičen. Vsa stvar pa uči v pravem svitu spoznavati ekonomično modrost „laških“ upraviteljev v Trstu.

Avstr. Lloyd. Razni listi poročajo, da sta dve nemški družbi ponudili upravnemu svetu Lloyda, da vkupita Lloydovo ladijetesalnico. Isto ponudba je učinil nekda tudi tuk. „Stabilimento tecnico“. Ni pa misliti, da bi se arzenal oddal v tuje roke, kajti pod dobro upravo postane v kratkem aktiven.

Iz Malenedelje na Štorskem se nam piše: Obžalovati moramo da smo Slovenci tako malo zložni, da-si vidimo kako nas sovrage hoče iztreti in poteptati do zadnjega; kar sami tiščimo v pogubo?

Narod se vzbuja, snujejo se ditalnice in bralna društva, tako da ima skoro že vsaka župnija in večja vas lastno bralno društvo, dočim se je to pred leti le redko našlo. —

Naj bi se naša posvetna inteligenca porazumela z duhovno, a duhovna naj bi ne nasprotovala posvetni, kar se žalibog godi. Kakor je duhovna gosposka od Boga poslana, da nam podaja dušno hrano, nas svari pred hudim, nas pripravlja za srečno in bodoče življenje onkraj groba, tako nam je potrebna posvetna inteligenca, koja skrbi za naše telesne potrebe in častni blagor ter brani naše pravice in našo narodnost. Kako lepo bi bilo, ko bi duhovščina zložno delovala s posvetnjaki, kajti Kristus sam pravi: Ljubite se kakor otroci med seboj in odpuščajte eden drugemu iz srca; zato je naša vera vera ljubezni. — Le tako utegnemo dočakati, — in če ne mi, pa naši zanamci — boljših dni, da bodo s ponosom smeli reči: Slovan je prišel na dan. Turjedolski.

Redni občni zbor „Tržaškega podpornega in bralnega društva“. (Konec.)

Vlada je imenovala c. kr. namestniškega tajnika blag. g. Ivan Šorla brezplačnim vladnim komisarjem za društvo, kateri je bil večkrat kot tak navzoč pri društvenih sejah. Celo leto pa je preteklo v miru in bratski ljubezni; v dokaz temu se navaja, da društveno mirovno sodišče ni imelo potrebo v nobenem slučaju razsojevati. Izreka se iskrena zahvala sl. uređ-

ništvo „Edinosti“ in „Slov. Naroda“, katera sta skozi vse leto brezplačno in nepristransko priobčevala potrebna društvena naznanila v predalih svojih listov.

Poročilo o delovanju sploh in o računih posebej sprejelo se je brez ugovora. Posebnih predlogov ni bilo. Pri nadopolnilni volitvi so bili izvoljeni: predsednikom: Kalan A.; I. podpredsednikom: Nehroný Lj.; II. podpredsednikom: Posega Jakob; II. knjigovodjo: Črnelj Ivan; II. tajnikom: Trpin Fran; poslovodjo: Kovačič Ivan; II. vodstveno svetovalko: Kovačič Franjica; blagajnikom: Ružička Anton; v pregledovalni odbor: Detela Janko, Šušlin Andrej, PIANO Franjo, Kravos Franjo, Zore Ivan; v mirovno sodišče: Požun Iv., Kerže M., Čudvot M., Volčič Vek., Milanič A., Gašperšič Fran in Kobal Fran; v svetovalstvo: Bregant Matija, Ličen Andrej, Kukanja Anton, Babuder Andrej, Colja Josip, Zelen Franjo, Šošič Anton, Legiša Josip, Kanónik Otilija in Šmidt Marija.

Po končani volitvi izrazil je občni zbor po nasvetu g. Nehroný-ja zahvalo društvenim organom sploh, posebej še predsedniku, blagajniku in tajniku, na kar se je zaključilo zborovanje s trikratnim „živio“ Njegovemu Veličanstvu.

„Bralnega društva pri sv. Ivanu“ občni zbor je 13. t. m. in ne 23., kakor smo zadnjič javili.

Večerna šola pri sv. Jakobu lepo napreduje. Število poslušalcev se še vedno množi. — Pridni učenci so si sami nakupili lepo svetilnico ter jo obesili v šolski sobi. — Dozdaj je poučeval voditelj slovenske šole redno vsaki torek od 7—9 ure. Našim slov. delavcem je dana prilika se še kaj naučiti; pristopajte torej!

Občni zbor „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ v Rojanu. V nedeljo dne 6. t. m. ob priliki obnega zboru imenovanega društva pokazalo se je pač veliko zanimanje domačega ljudstva za društvo in posebe še za volitev odbora. Ob 8¹/₂ uri pričeli so prihajati družabniki v dvorano, kjer se je vršil občni zbor ter tu oddajali svoje listke volilni komisiji. — Videči število volilcev, njih zanimanje za volitev ter strogo volilne komisije menili smo, da se vrši kaka volitev v mestni svet.

Volilni listi (glasovnice) devale so se v to navlašč napravljeno škrabico in vsaki ud moral se je izkazati z legitimacijo (izkaznico). — Pri volitvi je bilo oddanih do 80 glasovnic, izmed katerih je bila ona prazna, nekaj pa jih je bilo zavrženih po komisiji vsled nepravilno pisanih imen kandidatov.

Zbor je otvoril predsednik Just Piščanec ob 11¹/₄ uri povabivši navzoče ude, katerih je bilo čez 50, da zakličejo trikratni „živio“ presvitlemu cesarju. — Govornik je pojasnjeval potem v svojem poročilu pomen društva, ter naglašal dobiček, katerega isto prinaša družabnikom. Dokazoval je tudi, koliko dobička bi prinašala društvu prodajalnice, naglašuje, da si jo mora društvo preskrbeti še v tem letu. Govornik pozivlja ude naj bodo v tem edini in da skupno delujejo v tem zmislu.

Po prečitjanju zapisnika zadnjega občnega zboru po društvenem II. gim tajniku, g. Bremicu — poročal je I. tajnik, g. Drag. Martelanc o društvenem delovanju v minolem letu.

Iz istega nam je razvidno delovanje in trud Rojanskih rodoljubov, predno si so ustanovili to prepotrebno društvo. V poročilu se izreka zahvala g. Dr. Pretnarju, odvetniku v Trstu, kateri se je trudil ob ustanovitvi „Roj. pos. in kons. društva“ pri sestavi pravil itd. — Istotako se izreka zahvala slavnemu uredništvu „Edinosti“, katero je imelo vedno odprte svoje predale v korist društva ter enako onemu „Slov. Sveta“. — Kar se tiče delovanja našega društva — pravi isto poročilo — držati se nam je starega našega slovenskega pregovora: „Čast komur čast“ in isto zaslužil je z svojim marljivim de-

lovanjem v korist društva v polni meri njega dosedanji predsednik, g. Just Piščanec. (Odobranje). „Rojansko pos. in kons. društvo“ bilo je Rojanu potrebno „kakor ribi voda“, in enaka društva so sploh velike važnosti mej okolici, ne le iz gmotnega obzira, ampak tudi gledè veljave našega domačega slovenskega jezika, ker zavzema v teh društvih častno svoje mesto, in krog enakih društev zbira se pač v prvi vrsti cvet domačih vaščanov. — Društvo se je držalo v minolem letu domačega izreka: „Svoji k svojim“! Iz istega namena uložilo je svoj rezervni fond v „Tržaško hranilnico in posojilnico“ ter se vpisalo kot ud istega zavoda.

V minolem letu je štelo društvo 88 udov, a tudi v tekočem letu lepo pristopajo udje, tako da jih je sedaj že 113. — Društveno načelnstvo se je sešlo k 20 sejam, kjer se je marljivo razpravljalo v korist društva.

Smrt je imela v minolem letu pičlo žrtev mej družabniki: pobrala je le enega ada, kateremu bodi časten spomin. Načelnstvo, polagajoče danes račun pred častite družabnike, v svesti si je, da je delovalo po svojih močeh v korist društva in je lahko ponosno na tako delovanje!

Poročilo konča z opomnjo, da, ako bodemo delovali vestno in vztrajno za gmotni prosep domačega ljudstva, se ni bati, da bi nas zatreli. Poročilo se je vprejelo odobravanjem.

Predaleč bi prišli, ako bi hoteli poročati o vsaki posamični točki, in o predlogih stavljenih po udih. Omenjati nam je pa, da društvo napravi v kratkom na „Belvederju“ svojo prodajalnico. Navzoči udje so temu pritrdili jednoglasno. Načelno vprejel se je tudi predlog, da društvo odpre tudi pri sv. Jakobu svojo prodajalnico, ako se tam vpiše v društvo do 60 udov. — Iz poročila nadzorništva nam je razvidno, da je isto pregledalo vse račune in knjige ter našlo vse v najlepšem redu. Isto predlaga da se da načelnstvu absolutorij za l. 1891., kateri predlog je bil vprejet odobravanjem. — Gospodarstveno (blagajniško) poročilo je odpadlo na predlog poročevalca, ker je itak dobil vsaki ud tiskano poročilo in dotični račun. (O krasnem napredku društva v gmotnem obziru je čitateljem našim že znano, vsaj smo že poročali da je društvo v minolem letu svojim udom doneslo 39% čiste dobička). O 10. in 11. točki (volitev načelnika in prodstojništva) poročal je preds. volilne komisije g. Mihelič in proglašil izvoljenimi:

Predsednikom: Just Piščanec z 74 glasovi; člani načelnštva: Josip Ferluga (Škandela) 69 glasovi, Josip Pertot 59 glasovi, Ant. Piščanec Gosnik 56 glasov, Drag. Martelanc 76 glasovi, Ant. Bremic 87 glasovi, Andrej Škabar 73 glasovi, Anton Škabar 72 glasovi in Ivan Gerdol 49 glasovi.

Članom nadzorništva bili so z vslikom izvoljeni: Franjo Mihelič, Franjo Dolenc, Josip Požar, Anton Žnidarsič, Ivan Palčič in Franjo Ferfolja. — Istotako v razsodišče: Mate prof. Mandič, Jos. Turk, Ivan Gregorič, France Štrekelj, Fran Žitko in Jak. Mankoč.

V pondeljek 7. t. m. imelo je načelnstvo svoje prvo sejo, in bili so izbrani: podpredsednikom Jos. Ferluga, I. tajnikom Drag. Martelanc, II. tajnikom Anton Bremic, blag. Andrej Škabar. Namestnikom I. tajnika Ivan Gerdol, II. nam. tajnika pa Anton Škabar.

Rojansko posojilno in konsumno društvo obeta postati zelo važno za naš živelj tu v Trstu in po okolici. — Novo načelnstvo čaka mnogo dela, a častna naloga, v katere častno izvršitev pomozni naj Bog!

Notranjska posojilnica v Postojni imela je v pretečenem letu gl. 61.987-28 prometa. Članov je pristopilo na novo z družnimi deleži po 100 gl. 2, z opravnimi deleži po 10 gl. 43, izstopilo jih je z družnimi deleži 3, z opravnimi deleži 11-

Zadruga šteje 280 članov in sicer 240, kateri imajo 76 zadravnih deležev po 100 gl. in 256 z opravnimi deleži po 10 gl. Vložnikov je 161. Hranilne vloge povikšale so se od gl. 27.528-90 na 40.511-62, toraj za gl. 12.981-72. — Dana posojila narastla so od gl. 39.367-44 na 50.179-09, toraj za 10.811-62. Račun dobička in zgube izkaže dobička gl. 782-09, kateri znesek se razdeli na sledeči način: Zadružnikom na njih zadružni kapital od gl. 10.160— primeroma časa vplačila, dividendo po 5 gl. od sto gl. 497-39; ravnateljstvu po § 14 zadravnih pravil gl. 39-10; nagrada za izdelovanje letnega računskega sklepa gl. 100—; darilo družbi sv. Cirila in Metoda gl. 10—; darilo prostovoljnemu gasilnemu društvu v Postojni gl. 10—; in ostanek gl. 125-59 se pridene zadružnemu zakladu. V stanju (bilanci) izkazana ustopenina z obresti gl. 65-99 pridene se tudi zadružnemu zakladu, kateri toraj poleg 4¹/₂% letnih obresti priraste za gl. 359-17 ter znaša z dnem 1. januarja 1892. gl. 4083-43. Preosnova zadruge iz take z „omejenim“ v zadrugo z „neomejenim“ poročtvom se je opustila za sedaj, a naročilo se je ravnateljstvu, prihodnjemu občnemu zboru predložiti načrt novih pravil, v kolikor so ta potrebna spremenbe.

Znored je nenadoma neki trgovski pomočnik, 51 letni C. Kühnel, ter na javni ulici pretil mimoidočim z samokresom. Razgrajal je do kavane pri Chiozzi, kjer se mu je predstavil znani Treves rekoč, da je on laški konzul, kojega tirja, ter ga odpeljal v — norišnico.

„Slovanskega Sveta“ 5. št. ima naslednje vsebino: 1. Narodnost pa deželni zbori. — 2. Liturgija rimske cerkve. (Dalje.) — 3. Ruske drobtinice. — 4. Iz poezij S. Gregoriča: O nevihti, v izvirniku z latinico in cirilico, in v ruskem prevodu. — 5. Hrvatsko pravo in Dalmacija. — 6. Ogled po slovenskem svetu. — 7. Književnost. — 8. Slovansko časopisje.

„Vesna“. Poroča se nam: V 17. št. Vašega cenjenega lista se nahajajo v objavi dijaškega lista „Vesna“ nekatere pomote, ki jih blagovolite popraviti: list namreč stane za vse leto 1 gl. 50 kr. (ne 1 gl. 20 kr.); rokopisi, dopisi in spisi — sploh vse uredništva se tikajoče stvari se pošiljajo: Uredništvu „Vesne“ na Dunaji, Wien, VIII. Wickenburggasse, 12.

Listnica uredništva. „Bralno društvo“ pri sv. Ivanu: Naročnino prejeli ušoraj.

Bratje Sokoli!
Dan javne telovadbe se bliža. Zato pozivljamo brate telovadce, da prično redno zahajati k vajam, ki se vrše ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8¹/₂—10. ure zvečer.
Na zdar! Odbor.

Javna zahvala.
Podpisani odbor zahvaljuje se tem potem najtopleje gosp. Marinu Luxu, posestniku in gostilničarju na Proseku, kateri gospod je daroval našej podružnici 100 gl., ter postal nje prvi pokrovitelj.

Odbor podruž. družbe sv. Cirila in Metoda na Greti, dne 10. marca 1892.
Drag. Martelanc, Ant. Škabar, prvomestnik, blagajnik.

Predjava.*)
Zarad bolezní nisem še mogel odbiti, kakor se možu in pisatelju spodobi, nekatere gledè mojih Poezij razglašene opombe (gl. II. št. Ljublj. Zvon). Protivniku, če me nij mogel razumeti, bode morda ljubo, da ga nekoliko poučim, kakó, kdaj in zakaj se kritikuje. Zato sem moral seči po znanstvenem orožju, po dolgoletni lastni skušnjí: v obče povedati še kot dodatek k mojemu Abriss der neuslovenischen Litteraturgeschichte (1861); razpravljati humor, liriko, epiko itd., ter zaključiti enkrat za vselej stvar. Moja razprava pride v kratkem na svitlo.
V Gorici 9. marca 1892.
Fran A. Zakrajski.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo liko odgovorno, kolikor mu postava velja.

Tržno poročilo.
Cene se razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od far. do far.		Cena od far. do far.
Kava Mocca	100 K. 128.—	130.—	
Rio biser jako fina	—	—	
Java	—	—	
Santos fina	92.—	94.—	
„ srednja	85.—	87.—	
Guatemala	111.—	113.—	
Portorico	132.—	134.—	
San Jago de Cuba	—	—	
Ceylon plant. fina	132.—	134.—	
Java Malang. zelena	113.—	114.—	
Campinas	—	—	
Rio oprana	112.—	116.—	
„ fina	90.—	91.—	
„ srednja	83.—	85.—	
Cassia ligna v zabojih	26.—	—	
Macisov cvet	380.—	390.—	
Inger Bengal	—	—	
Papar Singapore	41.—	42.—	
Penang	33.—	34.—	
Batavia	37.—	38.—	
Piment Jamaika	33.—	—	
Petrolej ruski v sodih	100 K. 5.25	—	
„ v zabojih	7.—	—	

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenege, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navažno potrebne nemško-slovenske poštne tiskavnice. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovin v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Mollin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. C.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sargente (blizu tehnične Rosada) toči izvrstna vina in priložuje jako okusna jedila. Prenosičiča neverjetno v ceno. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešaním blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slovenskemu občinstvu. Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jeziki. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevca, Via Barriera vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarjski mojster, Via Roma magna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko spadajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene. 60--17

Anton Vrabc, trgovina z steklevino itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg „Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim Slovincem. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“ Via Valdirivo št. 19 (poleg Piazza della Zonta) priporoča se najtopleje tržaškim Slovincem in na deželi. Toči izvrstna vina in priložuje jako okusna jedila. Za obilni obisk prosi gostilničar Ivan Širca. Cl.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št. 3 blizu novega trga, prodaja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje, čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji cení.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moka itd. po najnižjih cenah. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz Št. Petra na Notranjskem (Via Campanillo v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz Št. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Isti je odpri tudi podružnice v ulici S. Sebastiano blizo solnega trga. Cl.

U. Mrevlja, Via Belvedere št. 19. Priporoča slav. občinstvu vsake vrste moka, otrobov, turšice, ovsa in raznega kruha po najnižjih cenah. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia. Prodaja domač kranjski brinovce po 1 gld. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropskiško žganje po 1 gld. 10 kr. liter. Cl.

Anton Krajcer, Piazza Bariera vecchia, chia, pekarija in trgovina z različnimi jestvinami: moko, rižem, oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnomu občinstvu. Cl.

Anton Šenka Via Barriera vecchia št. 19 III. nadstropje, izdeluje moške obleke po najnovejšem kroju. V njega delavnici vprejemajo se tudi naročila na razno vrstno moško in žensko perilo, kaj se izdeluje lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Josip Urbančič, na vogalu ulice [Via Francesco] priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, slaščice itd. 9-48

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via Ghega toči izvrstna istraka in furlanska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčk. od 28 litrov naprej in sicer furlansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vina na zunan in sicer loko stacion Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kakor druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila. Covacich. 5-9

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih avstrijskih tovarn. Cene nizke. 49-8

Oglas.

Istarska posojilnica v Puli registrana za druga na omejeno jamčenje.

Pozivaju se članovi na prvu redovitu skupštino, koja će biti u nedjelju 20. marča 1892. u 10. ura jutro u velikoj dvorani „Citauone“ u Puli (palača Skracinova, blizu Portaurate).

RAZPORED:

1. Obračuni za godinu 1891.*
2. Odluka o uporabi čistog dobitka.
3. Tumačenje zadatka posojilnice.
4. Izbor starešinstva, nadzornoga odbora i društvenog suda za vreme do druge redovite skupštine.
5. Što koji predloži.

Opazka: Zadrugar može ovladati pismeno drugog člana da ga zastupa na skupštini, a treba da je zastupan barem deseti diel svih zadrughnih dielova.

Pula, 6. marča 1892.

Starešinstvo.

* Od nadzornoga odbora odobreni obračuni za godinu 1891. izloženi su na ogled zadrugarom u društvenoj pisarni.

V Št. Petru na Notranjskem

bodemo imeli štiri letne semnje in sicer: 17. marca, 17. julija, 9. avgusta, 6. oktobra. Priporočamo se za obilen obisk.

2-3

FRAN GRŽINA.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah. ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar. Dobiva se v odlikovani lekarni **PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg** kašlja velja 30 novč. 17-100

Gostilna Piano

v Križu pri Trstu priporoča se sl. občinstvu zagotavljajoč dobro postrežbo z izvrstnimi vini in okusno kuhinjo.

Črno vino po 36 kr. liter.

Belo „ „ 32 „ „ 1-12

Zlahtna sadna drevesa

jabolka, hruške, marelice, slive, breskve prve vrste, visoke in srednje rasti (Zwerg u. Spalir) po 25-45 kr. in 300 hl. črnega in belega vina, katero podpisani zagotovi, da je pravo, prodaje po nad 56 lit. Jožef Stiegler, oskrbnik Nj. prevzvišenosti grofa Coronini-ja

3-3 v Št. Petru pri Gorici.

Kar se dobiva strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo in za drugo rabo, najde se v zalogi tvrde

Zivic in družb. v Trstu

—70 ulica Zonta 5 vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje vinske stiskalnice, mline, sesalke itd. Izdeluje vodovode, mline in druge tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena tvrda vsem rojakom za obilne naročbe.

Prodaja jajc za valenje.

Odlikovana zlato kolajno I. m. na goriške razstavi 1891. Cochinchina, rumena, 1 komad 15 kr., Brahma, svetla 15 kr., Langshan, črna 15 kr., Langshan, bela 15 kr., Pymouth Rock, 15 kr., Dorking, jericibične barve 15 kr., Andaluzijska pepelnato-siva 15 kr., La-Flech črna 15 kr., Houdan, francoska 15 kr., holandska črna z belo čepico 15 kr., španska, črna 15 kr., Leghorn, svitla z rumenimi nogami 15 kr., primorska raznobarvena, velike žilali 15 kr., zlatni Bantam 20 kr., srebrni Bantam 20 kr. Zabož z franko-dopušiljativjo, do 50 jajc 70 kr., vsako plemo vzgaja se posebej in v prostosti na pristavah, jamči se za pravo plemo in svežost jajc. Razpošilja Josip Stiegler, gajšćinski oskrbnik, Št. Peter pri Gorici. 3-3

Marija vdov. Juliany v TRSTU

razpošiljalnica v poštinih zavitkih po 5 kil. priporoča se sl. občinstvu zagotavljajoč odpošiljati izbrano blago, kakor pomaranče, limone, mandarine, fige (smokve), suho grozdje in vsakovrstno suho sadje iz iztoka, kavo čaj, delikatese itd. kakor tudi listje iz lovorja „thuj“ itd. -- Vse 13-13 po najnižjih dnevnikih cenah.

500 goldinarjev

dobi vsak bolnik na pljučah, koji nebi našel gotove pomoči v porabi maltoznega izdelka. Kašelj, hripavost, naduha, katar na pljučah in v sapniku, izmečki itd. prenehajo že v malo dneh; na stotine je rabilo že ta izdelek z vsehohom. Maltoza ni tajno sredstvo, ampak prireja se po vplivanju slada na turšico. Na ogled so pričevala najvišjih avtoritet. Cena: 3 steklenice z zabožim gold. 3, 6 steklenice gold. 5, 12 steklenice gold. 9.

1-6 Albert Zenkner 3-6

isnadjitelj maltoznih preparatov, Berlin (26).

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravoga vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specialiteto. Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Receipt priloži se gratis. Jamčim najbolji vsehoh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rožek okus in se dobiva le pri meni. Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vstevši pouk o uporabljanju.

Razun teh specialitet ponujam vsakovrstne esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likërov itd. najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Receipt prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik in PRAG. 20-20 28-50

Iščejo se solidni zastopniki.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 23-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedskega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, prožljivo in prebavljivo ter se prodajejo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enoj plati vdobljeno ime izdelovalca Prendinija in na drugoj besedo Catrame. V Trstu se prodajejo v lekarnici Prendini v škaticah po 40 kr., prodajejo se tudi v vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

5 do 10 gold.

gotovega zaslužka na dan brez kapitala in rizika ponuja neka banka vsakateremu po vseh in tudi najmanjših krajih po razprodaji postavno dovoljenih srečok pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Puanube se pošiljajo z naslovom: „Lose“, I. Danneberg, Wien, Stadt, Kompfgasse 7. 9-10

Tvari za odjela.

Peruvian i dosking za visoko svećenstvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, te za veterane, vatrogasce, sokolaše, livrè; sukno za biljard i igrače stolove, loden i nepromočne lovačke kapute, tvari koje se pere, plaid za putnike od 4-14 itd.

Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čiste vunene suknene tvari nipošto jeftine cunje, štoto ih posvud nudjaju, te jedva podnosno krojačke troškove, neka se obrati na

IV. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna na kontinentu.

U mojem stalnom skladištu u vrednosti od 1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj poslovnicij jest pojmljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od tako malenih ostanaka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nebi uz koju stotinu naručaba uzorkah u kratko ništa preostalo, to je ono usljed toga prava sileparija, kad tvrdo sa suknom objelodanjaju uzorke odrezaka i ostanaka, to su u takovih slučajevih odrezci nzoraka od zastarelih težko prodajućih se komada, koji nisu vredni nit: trećinu navadne kupovne cijene.

Odrezi, koji se nedopadaju, zamjenjuju se ili se povratu u novac. Kod naručbe treba navesti boju, dužinu i cijenu.

Pošiljke jedino uz poštarsko pouzetje, 24-1 preko 10 for. franko. 3-24
Dopisuje u njemačkom, mađarskom, češkom, poljskom, talijanskom i francuskom jeziku.

Brnsko mlekarstvo v Brnu.

Dober, zdrel sir-opečnjak (Ziegelkäse) komad 20 kr. 2-10
Dober, zdrel švicarski sir, kilo 40 kr.
Sir za desert, kilo 1 gld.
Razpošilja se po deželi točno in po poštne povzetji. — Prekupei dobe rabat.

Tinktura za želodec,

katero prireja G. PICCOLI, lekar

„pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta je mehko uplívno, delovanje prebavnih organov ureja joče sredstvo. Krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabožkih po 12 in več steklenic. Zabožek z 12 stekl. velja gl. 1-36, z 56 stekl., 5 kg. teže, velja gl. 5-26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničica razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Gorškem. 6-25

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfsjo

koncesijonovana črta, od c. ... avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-9

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditiionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

V TRSTU — via Molin piccolo št. 1, I. nad. — V TRSTU

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ sprejema ude, daje posojila in obrestuje hranilne vloge.

Vsak ud (zadrughnik) mora plačati en gold. ustoppine in vsaj 1 zadrughni delež za 10 gold., ali če hoče imeti polno volilno pravico, vsaj 3 zadrughne deleže po 10 gold.

Posojila se dajejo udom na osobni kredit proti poroštvu ali na zastave (intabulacije, vrednostne listine, dragocene stvari)

Hranilno vloge se obrestujejo po 4% (višje kakor pri drugih zavodih v Trstu).

URADNE URE SO:

ob nedeljah od 10-11 dop. in ob sredah od 3-4 popol. Natančneje poizvedbe vsak dan od 3-4 popoludne.

1891. Zagreb Častni diplom

K W I Z D E

1891. Temesvár Zlata kolajna.

Korneuburški prašek za rejo živine

za konje, rogato žival in ovce.

Porablja se že skoro 40 let z najboljšim vsehohom v večini hlevov, ko živina rada ne je, pri slabi prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti kužnim vplivom.

II   Cena cele škatiljice 70 kr., 1/2 škatilje 35 kr.

Paziti je na zgorju varstveno marko in naj se zahteva izrecno
Kwizde korneuburški prašek za rejo živine.
Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA
FRAN IV. KWIZDA
c. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.